

Riigikogu Õiguskomisjon
Lossiplats 1a
15165 Tallinn

Teie 20.12.2006.a nr 2-8/1144

Meie 05.01.2007.a nr 1-9/184

Karistusseadustiku muutmise seaduse eelnõu (1050 SE)

Eesti Advokatuur esitas Justiitsministeeriumile arvamuse karistusseadustiku § 151 muutmise kohta 05.09.2006.a kirjaga nr 1-9/116. Advokatuur ei ole oma seisukohti muutnud ning palub eelnõu menetlemisel arvestada järgmiste arvestamata jäänud märkustega:

1. Advokatuur ei pea normitehniliselt õigeks karistusnormi „täpsustamist” teatavat liiki karistatava tegevuse detailsema kirjeldamisega olukorras, kus sama tegevus on hõlmatud normi üldise dispositiooniga. Samast põhimõttest lähtudes võiks „täpsustada” mistahes KarS eriosa normi, lisades näiteks § 122 koosseisu mõnede eriti tähelepanuväärsete piinamisviiside kirjelduse või § 289 koosseisu üldsuse laiemat tähelepanu pälvinud ametiseisundi kuritarvitamise viisid. Sellise „täpsustamise” taotlemine on taunitav eelkõige põhjusel, et ta rebib koosseisust välja teatud tegevused, mis kvalitatiivselt teistest sama koosseisu kohastest tegevustest ei erine, kuid millele sellise eraldi kirjeldusega omistatakse näiliselt eriline etteheidetavus. Selle tagajärjel võidakse „täpsustatud” teokoosseisule vastavaid tegusid hakata karistama suhteliselt rangemalt kui teisi sama paragrahvi järgi karistatavaid tegusid, kuigi selleks mingit objektiivset alust ei ole. Samuti võib selline teatud tegude eriline rõhutamine kaasa tuua selle, et normi eesmärk tervikuna deformeerub ja osa KarS § 151 praeguse redaktsiooni järgi karistatavaid tegusid võib aja jooksul vähemalt näiliselt jääda karistatavussfäärist välja – muudetud normi peamine eesmärk näib olevat võitlus sobimatute sümbolite eksponeerimise vastu ja muud vaenu õhutamise vormid, mis ei tarvitse olla sugugi vähem ohtlikud, pälvivad vähem tähelepanu.
2. Eelnõu vajalikkust on põhistatud üksnes argumentiga, et kehtiv sõnastus „jätab mitmeti tõlgendamise võimalusi”. Muudatuse sõnastuse kontekstis näib selline väide olevat mitte eriti põhjendatud. Normide võrdlus näitab, et „täpsustatud” on kehtiva KarS § 151 lg 1 esimest elementi – „tegevuse eest”. Tõepoolest, mõistet „tegevus” on võimalik mitmel viisil sisustada, kuid sellise üldistusastmega mõiste kasutamine siin pole juhuslik – normi eesmärk on karistada mistahes tegevust, millega kutsutakse avalikult üles vihkamisele, vägivalle või diskrimineerimisele. Seega normi see osa, mida eelnõuga „täpsustatakse”, on taotluslikult ja põhjendatult sõnastatud nii üldiselt, et seda ei saa täpsustada.

3. Teatud sümbolite kasutamise keelamine tuleks kõne alla vastava eraldi süüteo koosseisu kehtestamisega analoogselt Saksa karistusseadusele (StGB), kus sümbolite kasutamine ja vaenu õhutamine on sätestatud eraldi koosseisudes.

Lugupidamisega

Aivar Pilv
Esimees

Marin Vallikivi 6 260 461
marin.vallikivi@advokatuur.ee